(مێژوو لەسەر گردێك) قەڵای هەولێر.. لە ئینگلیزیەوە پ.ی.د. حممد عزیز سعید

ئاژانسی ئەمەریکی بۆشایی ئاسمان – ناسا

لە ئینگلیزیەوە پ.ی.د. حممد عزیز سعید / کۆلێژی پەروەردەی بنەڕەتی – زانکۆی سەڵاحەددین

ئاشکرایە کە یەکەم شارستانیەت لە جیهان دا لە ناوچەی میزۆپۆتامیا سەری هەڵداوە. جەنگیزخان هەوڵی دا گەورەترین
ئیمپراتۆری زەوی نزیك لە مێژوودا دابهێنێ. عومسانیەکان زەوی و زاری ئەوروپا و ئاسیایان بۆ نزیکەی 600 ساڵ
داگیرکرد. ئەم دوو ئیمپراتۆرە یەك شتی هاوبەشیان هەبوو ، ئەویش بریتی بوو لە دروستکردنی کەمپ لەسەر زەویەکی
بچووك… ئێستا ناسراوە بە هەرێمی کوردستان (باکوری عێراق): قەڵای هەولێر.
ئەم قەڵایە کۆنترین قەڵایە لە جیهان تاوەکو ئێستا ژیانی لەسەرە و نیشتەجێ یە کە مێژووەکەی دەگەڕێتەوە بۆ نزیکەی
6000 ساڵ بەر لە ئێستا. مێژووە دێرینەکەی لە خاکەکەیدا بەدی دەکرێ. لە سەر شێوەی گردێکی هێلکەییە و بەرزییەکەی نزیکەی 32 مەترە. قەڵای هەولێر لە زبڵ و خاشاك و پاشماوە و خانووی قوڕی داڕماو و نیشتەجێ ی چەرخی پێشووتر دروست کراوە.
ئەم شارە دێرینە کەوتۆتە ناوەندی هەولێر و رووبەرەکەی دە هێکتارە و لە ساڵی 2014 ڕێکخراوی یۆنیسکۆ خستیە ناو
لیستی شوێنەوارەکانی جیهان.
وێنەی قەڵا و شاری هەولێر کە خوێنەر لێرەدا دەی بینێ مانگی دەستکردی هەشت) الند سات 8 سەتیالیت (لە
20/11/2018 لە ئاسمانی هەولێرەوە وێنەی گرتووە. قەڵاکە لە سەنتەری شاری هەولێر بەدەی دەکرێ لە شێوەی ویلی
گالیسکە دایە و لەوانەیە لە چاخی عوبید ژیانی لێ بووبێت کە مرۆڤ ئەوکات ویلی گالیسکەی داهێناوە. قەڵای هەولێر
دەوری دراوە بە پایتەختی سەربەخۆیی هەرێمی کوردستان.

ئەمڕۆ قەڵای هەولێر دەوری دراوە بە دیوارێکی سەدەی نۆزدەهەم و ڕواڵەتی قەڵایەکی گەورەی پێ بەخشیوە. لەناو ئەم
دیوارە گەورەیەدا کۆڵانی تەسکی دەرنەچوو لە دەرگای سەرەکیەوە حەوشی ماڵەکانی بە باڵەخانەکانەوە گرێ داوە. شێوازی
شەقامەکانی لە چەرخی عوسمانییەکان وەرگریاوە.
ئەمڕۆکە تەنها یەك خێزان لە سەر قەڵای هەولێر دەژیت. ئەمەش لە لایەن بەرپرسانی کوردوستان ڕەخسێندراوە بۆ ئەوەی بڵێن قەڵای هەولێر تاکە قەڵایە لە جیهان تاوەکوو ئێستا ژیان لەسەری بەردەوامە. ئێستا قەڵای هەولێر یەك مزگەوتی بەکاری لەسەرە لەگەڵ چەندین موزەخانە کراوەن بۆ کارکردن. چەندین ڕێکخراو بەردەوام کاری نۆژەن کردنەوە ئەنجام دەدەن بۆمەبەستی هێنانی چالاکی نوێ بۆ سەر قەڵات. بۆ زانیاری زیاتر سەردانی ئەم لینکە بکە:
https://earthobservatory.nasa.gov/images/144736/history-on-a-hill